

Utlåtande Rotel V (Dnr KS 2020/559)

Utveckling av Samlingskartan samt avgifter för Samlingskartan och Tryggiskartan

Framställan från trafiknämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunfullmäktige godkänner trafiknämndens redovisning.
2. Trafiknämnden medges rätt att besluta om avgifter för Samlingskartan och Tryggiskartan.

Föredragande borgarrådet Daniel Helldén anför följande.

Ärendet

Sedan 1940-talet samarbetar staden med ledningsgrävande bolag och andra intressenter med att samla information om alla ledningar och andra anordningar under markytan inom gatu- och parkmark, med undantag för sekretessbelagda tunnlar. Samlingskartan redovisar alla ledningar och andra anordningar under markytan inom gatu- och parkmark, med undantag för sekretessbelagda tunnlar.

Kommunfullmäktige fattade den 12 juni 2017 beslut om att överföra verksamheten Samlingskartan från Stockholm Vatten och Avfall AB till trafiknämnden (utl. 2017:148, dnr 123-473/2017) från och med den 1 november 2017. Kommunfullmäktige beslutade samtidigt att trafiknämnden skulle utreda den fortsatta utvecklingen av Samlingskartan och dess framtida finansieringsformer.

Trafiknämnden beslutade den 26 mars 2020 om en hemställan till kommunfullmäktige att godkänna redovisningen av uppdraget om

utvecklingen av Samlingskartan och att ge trafiknämnden rätt att besluta om avgifter för Samlingskartan.

Trafiknämndens utvecklingsarbete har lett fram till ett beslut om att införa en ny rutin från den 1 november 2019, som innebär krav på uttag av schaktningskarta vid ansökan om tillstånd för grävnings- och schaktarbete. Nämnden har också genomfört en säkerhetsanalys för Tryggis (en visningstjänst som ger möjlighet att titta på kartor direkt i en webbläsare utan någon form av programvara) och Samlingskartan och en säkerhetsskyddsanalys av verksamheten. Dessa utredningar ligger till grund för vidare utvecklingsarbete.

Till följd av beslutet om krav på uttag av schaktningskarta kommer trafiknämndens intäkter att öka. För att fortsatt efterleva självkostnadsprincipen föreslår nämnden en prismodell för Samlingskartan och Tryggiskartan som innebär att intäkterna antingen ska sänkas, så att de kommer i nivå med kostnaderna, eller återinvesteras i verksamheten. Detta kommer att justeras kvartalsvis. De ledningsdragande bolagen står bakom förslaget.

Beredning

Ärendet har beretts av trafiknämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret kan konstatera att trafiknämnden har utgått ifrån vad som framgick i beslutet om överföringen av verksamheten till nämnden. Trafiknämnden har uppnått målsättningen att alla de som genomför grävnings- och schaktarbeten ska beställa en schaktningskarta. Stadsledningskontoret stödjer trafiknämndens förslag till prismodell för Samlingskartan och Tryggiskartan och delar trafiknämndens bedömning att Samlingskartan är att betrakta som ett civilrättsligt avtal och att avgifterna därför inte behöver fastslås av kommunfullmäktige.

Mina synpunkter

Samlingskartan och den verksamhet som har byggts upp under trafiknämnden ger en sammanhållen hantering av alla beslut som avser planering och utförande av grävning, schaktning och borrhning i stadens mark, något som skapar förutsättningar för att utveckla och effektivisera dessa verksamheter. Det är positivt att vi uppnått målsättningen att alla de som genomför grävnings- och schaktarbeten ska beställa en schaktningskarta.

Jag stödjer förslaget till prismodell för Samlingskartan och Tryggiskartan, och kan konstatera att den är framtagen utifrån de principer som kommunfullmäktige beslutade om i samband med överföringen av verksamheten, det vill säga att verksamheten ska vara självfinansierad genom försäljning av kartor och tjänster som främst levereras till ledningsägare, deras entreprenörer och projektörer samt kommunala nämnder och bolag. De ledningsdragande bolagen står även bakom förslaget vilket är mycket positivt.

Jag delar även bedömningen att Samlingskartan är att betrakta som ett civilrättsligt avtal och att avgifterna därför inte behöver fastslås av kommunfullmäktige. Trafiknämnden medges därmed rätt att besluta om avgifter för Samlingskartan.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningen uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunfullmäktige godkänner trafiknämndens redovisning.
2. Trafiknämnden medges rätt att besluta om avgifter för Samlingskartan och Tryggiskartan

Stockholm den 16 september 2020

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNA KÖNIG JERLMYR

Daniel Helldén

Mats Larsson

Remissammanställning

Ärendet

Sedan 1940-talet samarbetar staden med ledningsgrävande bolag och andra intressenter med att samla information om alla ledningar och andra anordningar under markytan inom gatu- och parkmark, med undantag för sekretessbelagda tunnlar. Samlingskartan redovisar alla ledningar och andra anordningar under markytan inom gatu- och parkmark, med undantag för sekretessbelagda tunnlar.

Kommunfullmäktige fattade den 12 juni 2017 beslut om att överföra verksamheten Samlingskartan från Stockholm Vatten och Avfall AB till trafiknämnden (utl. 2017:148, dnr 123-473/2017) från och med den 1 november 2017. Kommunfullmäktige beslutade samtidigt att trafiknämnden skulle utreda den fortsatta utvecklingen av Samlingskartan och dess framtida finansieringsformer.

Trafiknämnden beslutade den 26 mars 2020 om en hemställan till kommunfullmäktige att godkänna redovisningen av uppdraget om utvecklingen av Samlingskartan och att ge trafiknämnden rätt att besluta om avgifter för Samlingskartan.

Trafiknämndens utvecklingsarbete har lett fram till ett beslut om att införa en ny rutin från den 1 november 2019, som innebär krav på uttag av schaktningskarta vid ansökan om tillstånd för grävnings- och schaktarbete. Nämnden har också genomfört en säkerhetsanalys för Tryggis (en visningstjänst som ger möjlighet att titta på kartor direkt i en webbläsare utan någon form av programvara) och Samlingskartan och en säkerhetsskyddsanalys av verksamheten. Dessa utredningar ligger till grund för vidare utvecklingsarbete.

Till följd av beslutet om krav på uttag av schaktningskarta kommer trafiknämndens intäkter att öka. För att fortsatt efterleva självkostnadsprincipen föreslår nämnden en prismodell för Samlingskartan och Tryggiskartan som innebär att intäkterna antingen ska sänkas, så att de kommer i nivå med kostnaderna, eller återinvesteras i verksamheten. Detta kommer att justeras kvartalsvis. De ledningsdragande bolagen står bakom förslaget.

Trafiknämnden

Trafiknämnden beslutade vid sitt sammanträde den 26 mars 2020 följande.

1. Trafiknämnden godkänner kontorets redovisning som svar på uppdraget från kommunfullmäktige.
2. Trafiknämnden hemställer att kommunfullmäktige godkänner redovisningen och ger trafiknämnden rätt att besluta om avgifter för samlingskartan.

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 januari 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Samlingskartan är en produkt som används vid projektering, planering och schakt i Stockholms stad. Den redovisar alla ledningar och andra anordningar under markytan inom gatu- och parkmark, med undantag för sekretessbelagda tunnlar. Kommunfullmäktige fattade den 12 juni 2017 beslut om att överföra verksamheten Samlingskartan från Stockholm Vatten och Avfall AB till trafiknämnden.

Bakgrunden till beslutet att flytta verksamheten var att Stockholm Stadshus AB låtit genomföra en genomlysning av stadens system för ledningsinformation och tjänster för att komma med förslag till hur dessa kunde organiseras för att utvecklas ytterligare. Genomlysningen visade att en sammanhållen hantering av alla beslut som avser planering och utförande av grävning, schaktning och borring i stadens mark skapar förutsättningar för att utveckla och effektivisera dessa verksamheter. Kommunfullmäktige beslutade också att trafiknämnden skulle utreda den fortsatta utvecklingen av Samlingskartan och framtida finansieringsformer, i enlighet med utlåtandet. Vidare fastslogs att Samlingskartans finansiering ska ske i enlighet med de gällande principerna, vilket innebär att verksamheten är självfinansierad genom försäljning av kartor och tjänster som främst levereras till ledningsägare, deras entreprenörer och projektörer samt kommunala förvaltningar och bolag.

Definitioner

Samlingskartan sammanställs av trafikkontoret, och utgörs av ledningsinformation som har framställts av respektive ledningsägare inom Stockholms stad. Samlingskartan redovisar alla ledningar och andra anordningar under markytan inom gatu- och parkmark, med undantag för sekretessbelagda tunnlar.

Tryggis är en WMS-tjänst som tillhandahåller ledningsinformation till stadens förvaltningar och bolag. En WMS-tjänst (Web Map Service) är en visningstjänst, vilket i korthet innebär att du kan titta på kartor direkt i en webbläsare utan någon form av programvara.

Gatuarbete Webb är det verktyg som används för att söka schakt- och öppningstillstånd, för de aktörer som är anslutna till Gatuarbete Webb.

GSP står för ”Gatuarbete Samordnad Projektplanering”, och är ett kartverktyg som i dagsläget används av stadens förvaltningar och ledningsdragande bolag. Syftet med GSP är att samordna projekt i ett tidigt skede.

Trafikkontorets synpunkter

Från kommunfullmäktiges beslut fram till verksamhetsövergången 1 november 2017 genomförde kontoret nödvändiga åtgärder inom IT, säkerhetsanalys, sekretess och kommunikation, i enlighet med vad som beskrevs i utlåtandet från kommunfullmäktige. Det handlade bland annat om fysiska åtgärder som förstärkt skalskydd, och om förnyad säkerhetsanalys samt säkerhetsprövning av berörda personer. Samlingskartan placerades organisatoriskt på tillståndsavdelningen, på den då nyinrättade enheten systemstöd för samordning och gatuarbete.

Överföringen av Samlingskartan till trafikkontoret var den första delen i ett större arbete med att se över hur staden tillsammans med ledningsägarna kan utveckla Samlingskartan, dess tjänster och leveranser. Ett flertal utrednings- och utvecklingsområden har identifierats. Nedan beskrivs det arbete som hittills genomförts, samt pågående utvecklingsarbete.

Risikanalys

Kontoret gjorde under hösten/vintern 2018-2019 en säkerhetsanalys för Tryggis och Samlingskartan. Det har även genomförts en säkerhetskyddsanalys av hela kontorets verksamhet, denna färdigställdes 2018. Nu pågår ett fördjupat arbete tillsammans med stadsledningskontoret, som utgår från hur staden kan skapa smarta arbetssätt och förenkla för ledningsägare och entreprenörer, utan att göra avkall på säkerheten.

Kundperspektiv och smart stad

Det pågående utvecklingsarbetet med Samlingskartan utgår bland annat från stadens visioner om Sveriges bästa företagsklimat år 2025 och en smart och uppkopplad stad. För att underlätta för företag som i dagsläget inte har möjlighet att ansluta sig till Samlingskartan (t.ex. utländska bolag som inte har svenskt BankID) har kontoret skapat ett samarbete med Ledningskollen, som är den karta kommuner utanför Stockholm använder vid schaktarbeten. En referensgrupp är under uppbyggnad med representanter för trafikkontoret, stadsbyggnadskontoret, exploateringskontoret, stadsledningskontoret och Ledningskollen. Gruppen ska träffas årligen för gemensamt utvecklingsarbete som utgår från användarnas behov, och ambitionen är att utöka gruppen med representanter för internationella ledningsdragande bolag/entreprenörer.

Ny prismodell för Samlingskartan

Projektet Ny prismodell för Samlingskarta och Tryggiskarta påbörjades 28 juni 2018 och avrapporteras i och med detta tjänsteutlåtande. Projektet avsåg bland annat att åstadkomma en mer ändamålsenlig prismodell för ovan nämnda produkter, för att leda till högre kundnöjdhet hos de bolag som gräver i stadens gator.

Vid tiden för kommunfullmäktiges beslut om överföring av Samlingskartan till trafiknämnden var uttaget av Samlingskarta vid schaktning ca 40 %. Projektet för ny prismodell har haft ett mål om 100 % uttag av Samlingskarta vid schaktning.

Enligt kontorets allmänna anvisningar avseende grävning i allmän och offentlig mark i Stockholm är det krav på att ta ut en Samlingskarta, för att förvissa sig om läget av befintliga ledningar på arbetsplatsen, innan schakt får påbörjas. För att

åstadkomma detta har projektet arbetat med att utveckla Gatuarbete Webb och implementera rutiner för att garantera ett hundraprocentigt uttag av Samlingskarta när schaktning ska genomföras. Dessa rutiner är nu implementerade. Den 24 oktober gick information om de nya rutinerna ut till samtliga användare av Gatuarbete Webb.

Från 1 november 2019 måste datum och ärendenummer för beställd samlingskarta anges i Gatuarbete Webb. Ärenden utan angiven Samlingskarta kommer att få en längre handläggningstid alternativt nekas, om Samlingskarta inte finns beställd.

Självkostnadsprincip

I beslutet från kommunfullmäktige fastslogs att Samlingskartans finansiering ska ske i enlighet med de idag gällande principerna, d.v.s. självkostnadsprincipen.

Ett hundraprocentigt uttag kommer att innebära mer intäkter för kontoret, vilket inte är förenligt med självkostnadsprincipen. Kontoret har nu tagit fram en prismodell för hur kontoret ska ta betalt för Samlingskartan och Tryggiskartan, med kunden i fokus. Prismodellen ska antingen sänka intäkterna så att de kommer i nivå med kostnaderna, eller återinvestera intäkterna i verksamheten. Ju fler användare som tar ut en karta, desto billigare ska uttagen bli. Detta kommer att justeras kvartalsvis. Till en början kommer de högre intäkterna inte att användas för att sänka avgifterna på Samlingskartan och Tryggiskartan, utan istället användas för att fortsätta att utveckla systemet för högre kundvänlighet. Denna modell har tagits fram i dialog med de ledningsdragande bolagen, och de står bakom modellen.

Samlingskartan är att betrakta som ett civilrättsligt avtal, och avgifterna behöver därför inte fastslås av kommunfullmäktige. I dagsläget anges emellertid avgifterna i kommunfullmäktiges budget, i bilaga 7, Avgifter mm, vilket gör att avgifterna formellt fastställts av kommunfullmäktige och inte får ändras under innevarande budgetår. För att kunna reglera avgifterna kvartalsvis i enlighet med den prismodell som tagits fram vill trafikkontoret att avgifterna från och med 2021 inte anges i kommunfullmäktiges budget.

Integrationer mellan Samlingskartan och övriga system

Tunnelkartan

Kontoret har gjort en inledande utredning av om den så kallade tunnelkartan kan flyttas från stadsbyggnadskontoret till trafikkontoret. Fokus har varit dialog med berörda parter om vägen fram. En djupare utredning ska göras, och i denna kommer kontoret arbeta för att det ska vara möjligt att ta del av tunnelkartans information genom besök på trafikkontoret.

GSP och Gatuarbete Webb

Kontoret undersöker också möjligheter att förenkla förfarandet så att ledningsinformation ska kunna visas i GSP och Gatuarbete Webb. Detta görs utifrån ett kundperspektiv, med fokus på användarvänlighet.

Agresso

I enlighet med den nya prismodellen planeras för flera integrationer med kontorets ekonomisystem Agresso. Detta görs för att få en mer effektiv

faktureringsprocess som möjliggör samlingsfakturer för samtliga processer som berör tillståndsgivande av samlingskarta, schakttillstånd, trafikordningsplaner, markupplåtelse och dylikt.

Beredning

Ärendet har beretts av trafiknämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 4 juni 2020 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret kan konstatera att trafiknämnden i sin utredning av verksamheten har utgått ifrån vad som framgick i beslutet om överföringen av verksamheten till nämnden, det vill säga att inriktningen ska vara en översyn av ledning och styrning, riskanalys och möjligheter till integrationer mellan Samlingskartan och övriga system hos trafiknämnden, samt en översyn av kostnaderna för underlag för planering och grävning i stadens mark.

Nämnden har uppnått målsättningen att alla de som genomför grävnings- och schaktarbeten ska beställa en schaktningskarta.

Stadsledningskontoret stödjer trafiknämndens förslag till prismodell för Samlingskartan och Tryggiskartan, och kan konstatera att den är framtagen utifrån de principer som kommunfullmäktige beslutade om i samband med överföringen av verksamheten, det vill säga att verksamheten ska vara självfinansierad genom försäljning av kartor och tjänster som främst levereras till ledningsägare, deras entreprenörer och projektörer samt kommunala nämnder och bolag.

Stadsledningskontoret delar trafiknämndens bedömning att Samlingskartan är att betrakta som ett civilrättsligt avtal och att avgifterna därför inte behöver fastslås av kommunfullmäktige.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att trafiknämnden medges rätt att besluta om avgifter för Samlingskartan.